

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820200901
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5820200901.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci navrhovateľky/manželky/matky: Mgr. E. A., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., F. XXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou so sídlom L. A., J. XXXX, proti odporcovi/manželovi/otcovi: D. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K., F. XXX/XX, právne zastúpenému JUDr. Ferdinandom Klinovským, advokátom so sídlom L. A., O. Z. XXXX/XX, o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: M. A., nar. XX.X.XXXX, a F. A. nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 12P/19/2020-237 zo dňa 19. novembra 2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, vo výrokoch IIa), IIb), IIc) o podmienkach výkonu striedavej osobnej starostlivosti rodičov, vo výroku III. o oprávnení oboch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok a vo výroku V. o neupravení styku maloletých detí s rodičmi.

Matka a otec s ú p o v i n n í podrobiť sa psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie a to v počte 10 spoločných stretnutí bez prítomnosti maloletých detí, pričom jednotlivé stretnutia sa uskutočnia v termínoch a v rozsahu určenom kolíznym opatrovníkom po vzájomnej dohode s matkou a otcom.

Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o uložení vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti a vo výroku VI. o trovách prvoinštančného konania a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

N e d o t k n u t ý m z o s t á v a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní nenapadnutom výroku I. o rozvode manželstva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej aj ako súd prvej inštancie) rozhodol tak, že rozviedol manželstvo Mgr. E. A., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, a D. A., nar. XX.X.XXXX, uzavreté v K. dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu K. vo zväzku X, ročník XXXX, strana XX, por. č. XX (výrok I.).

2. Za preukázané v danej spojitosti vyhodnotil, že manželstvo účastníkov nie je funkčné, ani jeden z manželov nemá záujem pokúsiť sa o obnovu spolužitia. Vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

3. Nadväzne súd prvej inštancie maloletého M. A., nar. XX.X.XXXX, a maloletého F. A., nar. XX.X.XXXX, zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že:

IIa) Matka maloletých detí je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od nedele predchádzajúceho párneho týždňa od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod.

IIb) Otec maloletých detí je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý párný týždeň v kalendárnom roku od nedele predchádzajúceho nepárneho týždňa od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod.

IIc) Matka je povinná prevziať si maloleté deti v nedeľu o 17:00 hod. v každom párnom týždni v mieste bydliska otca a otec je povinný prevziať si maloleté deti v nedeľu o 17:00 hod. v každom nepárnom týždni v mieste bydliska matky, pričom obidvaja rodičia sú povinní maloleté deti na vystriedanie osobnej starostlivosti riadne a včas pripraviť (výrok II., resp. IIa, IIb, IIc).

4. Ďalej okresný súd rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok (výrok III.).

5. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že mal. deti žijú v súčasnosti prevažne s matkou, s čím otec nesúhlasí a v tomto konaní ako aj v konaní sp. zn. 4P/7/2020 (o úpravu rodičovských práv na čas do rozvodu) sa domáha zverenia mal. detí do osobnej striedavej starostlivosti oboch rodičov. V konaní sp. zn. 4P/7/2020 boli deti prvostupňovým rozsudkom zverené do striedavej osobnej starostlivosti, avšak toto rozhodnutie nie je právoplatné nakoľko bolo zo strany matky podané odvolanie. Bolo zistené, že rodičia sa pôvodne vedeli, najmä v období II. kvartálu 2020, dohodnúť na starostlivosti o mal. deti (č.l. 55 sp. zn. 4P/7/2020), následne však začalo dochádzať k nezhodám a nepravidelnému režimu vo vzťahu k osobnej starostlivosti, čo dospelo do štádia, že mal. deti chodia k otcovi len na pár dní, a to v zásade podľa úvahy matky. Matka aj otec vedia zabezpečiť riadne osobnú starostlivosť o mal. deti. Matka pracuje ako účtovníčka v mieste bydliska. Otec pracuje ako obchodný zástupca na živnosť, pričom pôsobí na Slovensku a 4x do roka chodí na poradu do Poľska. Nechodí na viacdňové pracovné cesty, vždy na noc sa vracia do miesta bydliska a prácu si vie organizovať tak, aby počas týždňa, keď bude mať mal. deti vo svojej starostlivosti vykonával len pracovnú administratívu z domu. V prípade nevyhnutnej potreby mu vedia so starostlivosťou o mal. deti vypomôcť jeho rodičia. Rodičia maloletých detí žijú niekoľko sto metrov od seba na sídlisku F. v K.. Mal. M. navštevuje 5. ročník základnej školy na F., mal. F. navštevuje materskú školu na F.. Obe mal. deti majú pozitívny vzťah ku svojim rodičom. Mal. M. sa pre kolízneho opatrovníka vyjadril, že súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov, mal. F. sa vzhľadom k svojmu veku nevedel k problematike striedavej starostlivosti vyjadriť. Okresný súd konštatoval, že musel prihliadať aj na súrodenecké väzby a nepovažoval by za prospešné oddeľovať súrodencov od seba. Matka svojimi tvrdeniami, že nie je možná akákoľvek komunikácia medzi ňou a manželom, nedokázala dať taký skutkový a argumentačný základ, ktorý by súd mohol vyhodnotiť ako aspoň čiastočnú objektívnu príčinu viaznucej komunikácie medzi rodičmi (ktorá by mohla viesť zamietnutiu návrhu otca na zverenie detí do striedavej starostlivosti). Okresný súd dodal, že striktným aplikovaním podmienky vzájomnej komunikácie rodičov v situácii, keď jeden z rodičov bez zjavnej príčiny tvrdí, že komunikácia je nemožná, by došlo k stavu, že tento rodič by len na základe svojho tvrdenia mohol dosiahnuť, že súd striedavú starostlivosť nenariadi z dôvodu absentujúcej komunikácie rodičov. Za situácie, keď obaja rodičia prejavili záujem mať mal. deti v osobnej starostlivosti, vedia zabezpečiť osobnú starostlivosť, majú na ňu vhodné podmienky, mal. deti vyjadrujú pozitívny vzťah k obojmu rodičom, pričom navyše rodičia bývajú niekoľko sto metrov od seba, a teda by sa nezmenila škola resp. materská škola mal. detí ani okruh ich kamarátov, a rodičia vedia do určitej miery komunikovať, minimálne vo vzťahu k mal. deťom, mal okresný súd za to, že striedavá osobná starostlivosť je pre mal. deti najvhodnejšou formou osobnej starostlivosti. Dieťa má právo na starostlivosť a pravidelný osobný styk s obojmi svojimi rodičmi a každý z nich hrá v živote dieťaťa nezastupiteľnú rolu.

6. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti stanovil súd prvej inštancie otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého M. A., nar. XX.X.XXXX sumou 70 eur mesačne a na výživu maloletého F. A., nar. XX.X.XXXX sumou 50 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.).

7. Čistý mesačný príjem matky zo zamestnania je 540 eur plus je poberateľkou detského prídavku vo výške 50 eur. Otec vykonáva svoju zárobkovú činnosť ako živnostník (obchodný zástupca), a tento vzťah má veľmi blízko ku vzťahu zamestnávateľ - zamestnanec. Čistý mesačný príjem otca je cca 1300 eur. Súdom akceptované výdavky na mal. M.: mobil 4 eurá, ZRPŠ 0,83 eur, poplatok za smeti 1,17 eur, výlety a exkurzie 8,33 eur, plaváreň 20 eur, mimoškolské aktivity a hračky 20 eur, oblečenie a obuv 40 eur,

strava 75 eur, nakoľko mal. M. obeduje v škole, školské potreby 20 eur, kozmetika a hygienické potreby 10 eur, lieky, lekári a vitamíny 10 eur, spoločné výlety s matkou 20 eur. Oprávnené mesačné výdavky na mal. M. sú tak cca 230 eur. Z výdavkov na mal. F. uvádzaných matkou okresný súd akceptoval: poplatok za škôlku 5 eur, poplatok za stravu v škôlke 28,40 eur, divadelné predstavenia v škôlke 4 eurá, poplatok za smeti 1,17 eur, výlety a hračky 20 eur, oblečenie a obuv 30 eur, strava doma 50 eur, kozmetika a hygienické potreby 10 eur, lieky, lekári a vitamíny 10 eur, spoločné výlety s matkou 20 eur. Oprávnené mesačné výdavky na mal. F. sú tak cca 180 eur. Okresný súd neakceptoval ako výdavok sporenie, keď dispozičné právo k sporiacemu účtu má matka. Matkou uvádzané mesačné výdavky matky a mal. detí spolu vo výške 1500 eur (pričom matka ešte neuviedla výdavky na fajčenie) pri jej mesačnom príjme cca 600 eur nezodpovedajú skutočnosti, resp. ak by skutočnosti zodpovedali, tak takáto situácia nie je udržateľná, nakoľko nereflektuje na príjmy matky ani oboch rodičov.

8. Nakoľko mal. deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov a to bez ohľadu, u ktorého z nich sa práve nachádzajú v osobnej starostlivosti, prihliadnuc na značný rozdiel medzi príjmom matky a otca, okresný súd napriek rozhodnutiu o striedavej osobnej starostlivosti, kedy budú mať obaja rodičia mal. deti počas rovnakého časového obdobia vo svojej osobnej starostlivosti, určil povinnosť otca prispievať na výživu mal. detí k rukám matky. Výživné určil tak, že najprv zistil, akú časť oprávnených výdavkov mal. detí by vzhľadom k pomeru svojich príjmov mal hradiť každý z rodičov (matka 32 % : otec 68%). Následne zohľadňoval len rozdiel medzi príjmami matky a otca (36% z oprávnených výdavkov na mal. deti), a tento rozdelil medzi matku a otca vychádzajúc z pomerov ich príjmov, avšak prihliadnuc aj na skutočnosť, aby bola pre mal. deti čo najmenej citelná zmena životnej úrovne medzi rodičmi.

9. Styk maloletých detí s rodičmi okresný súd neupravil (výrok V.).

10. O trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu (výrok VI.), aplikujúc ust. § 52 CMP, keď zároveň nezistil okolnosti, ktoré by odôvodňovali zaviazanie jedného z manželov k náhrade trov konania.

11. Proti tomuto rozsudku, čo do zverenia maloletých detí do striedavej starostlivosti a čo do určenia vyživovacej povinnosti otca, podala odvolanie matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že maloleté deti budú zverené do jej osobnej starostlivosti a bude určené výživné otca na mal. M. vo výške 200 eur mesačne a na mal. F. vo výške 150 eur mesačne.

12. Argumentovala, že okresný súd vychádzal z neúplne zisteného stavu veci, nevykonal dôkazy na zistenie stavu veci a vec nesprávne právne posúdil. Aj s poukazom na vyjadrenia kolízneho opatrovníka namietala nevykonanie ňou navrhovaného znaleckého dokazovania ohľadom vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti /u maloletého F., kvôli novej citovej naviazanosti na matku/. V danej súvislosti poukazovala na skutočnosť, že otec je vedený v psychiatrickej ambulancii a požíval a aj v súčasnosti požíva alkohol. Striedavá starostlivosť sa v danom prípade nejaví ako optimálne riešenie ani z pohľadu maloletých detí, ktorým chýba stabilné rodinné prostredie, medzi rodičmi maloletých detí zlyháva základná komunikácia ktorá je konfrontačná a nepostačujúca, nemajú vzájomne zjednotené výchovné postupy, pevné pravidlá a požiadavky na výchovu maloletých detí. Ona poskytuje maloletým deťom istotu, vnáša do ich života lásku, poriadok a pevne stanovené pravidlá, na strane druhej otec je vo výchove benevolentnejší, skôr zdrojom zábavy a vnáša do života maloletých detí chaos. Táto nejednotnosť názorov vo výchovnom postupe môže narušiť maloleté deti v oblasti ich fyzického, psychického a sociálneho vývinu. Vo februári 2020 odporca navštívil psychiatricku, pričom lieky užíval len do apríla 2020. Spočiatku si dával dve tri pivá tento zvyk mal asi tri týždne a potom začal znova piť; mal podstúpiť ďalšie terapie na zlepšenie jeho zdravotného stavu, ktoré však odmietol. Vzhľadom na agresívne správanie otca voči a jej rodine dňa 17.12.2020 podali v predmetnej veci trestné oznámenie. Matka ďalej poukazovala na okolnosti stretnutia detí s otcom po poslednom pojednávaní /agresívne správanie otca/, ďalej, že mal. M. nemal po stretnutí s otcom vypracované domáce úlohy, že je nesústredený, že musí dobiehať učivo v čase, keď je s matkou; že otec nebol na rodičovskom združení atď. Matka ďalej poukazovala na nevhodný program počas stretnutí detí s otcom /tablet, hororové videá/. Maloleté deti sa potom veľmi boja a mávajú zlé sny. Matka uviedla, že sa bojí o bezpečnosť jej mal. detí, keďže otec stále požíva alkohol vo zvýšenej miere a nepodrobuje sa liečbe v zmysle odporúčaní jeho psychiatricky a psychologičky; v aute nepripúta detí bezpečnostným pásom. Okresný súd mylne uvádza, že otcovi s mal. deťmi budú pomáhať jeho rodičia, keďže v čase keď sú s ním mal. deti, starí rodičia sa nachádzajú v chate v obci I., ktorá je vzdialená od miesta bydliska otca mal. detí 90km. Otec neinformuje matku ohľadom zdravotného stavu mal. detí, ani ohľadom školy a škôlky. Maloleté deti odporca neodovzdáva navrhovateľke v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia. Čo sa týka

zdravotného stavu maloletých detí, mal. F. trpí vrodenuou chybou Hypospádia, ktorá si vyžaduje prísne dodržiavanie hygienických návykov, čo otec nedodržiava v čase keď je maloletý F. v jeho starostlivosti. Mal. M. bol doporučený čelustný ortopéd ešte v roku 2019, pričom otec nemá záujem o financovanie strojčeku a ona nie je schopná sama finančne zabezpečiť drahý strojček na zuby, nakoľko otec jej už od júna 2020 neprispel na výživu maloletých detí.

13. Pokiaľ ide o výživné, okresný súd podľa odvolateľky nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, keď poplatok za škôlku mal. F. je v skutočnosti 14 eur mesačne, nie 5 eur. Ďalej súd nesprávne vyhodnotil, že vzhľadom k dobrému zdravotnému stavu mal. detí z ničoho nevyplynula potreba pravidelného kupovania liekov a návštev lekárov. Za výdavkami, ktoré predložila súdu, stojí /30 eur mesačne/, keď len vitamíny probiotiká vychádzajú 20 eur mesačne, nákup rúšok, lieky na alergiu pre mal. M. a pre mal. F., ktorý má vrodenuú chybu Hypospádia, kupuje na ošetrovanie mastičky, ktoré sú cenovo drahšie. Výživné určil okresný súd neprímeraným spôsobom. V súčasnej dobe má zvýšené výdavky na stravu mal. M., ktorý od októbra 2020 nenavštevuje školu, a teda stravu mu zabezpečuje predovšetkým ona. Mal. M. je chlapec vo vývoji a v čase, keď je u nej, dostáva jedlo 5 x za deň, čo ona nebude schopná pokryť z výživného, ktorý súd určil rozsudkom vo výške 75 eur mesačne, kde po prepočítaní by mala navrhovateľka minúť na stravu pre mal. M. denne len sumu 5,35 eur, pričom súd vôbec nezohľadnil náklady na bývanie, ošatenie zdravotnú starostlivosť mal. dieťaťa. Matka ďalej uviedla, že v zmysle pracovnej zmluvy medzi otcom a firmou ADAMIETZ sp. z o.o. 47-100 Strzelce Opolskie, ul. Braci Prankel 1, má otec v súčasnosti príjem 2000 eur, pričom okrem tohto príjmu dostáva na konci každého roku jednorazovú odmenu podľa výšky splneného plánu ktorá sa pohybuje v rozmedzí od 2500 eur do 5000 eur. Na pojednávaní dňa 19.11.2020 otec uviedol, že jeho náklady sú minimálne, keďže býva u rodičov, neplatí žiadny nájom za kanceláriu a nemá výdavky ani na auto, nakoľko používa firemný automobil. Otec sa nijakým spôsobom nepodieľa na základnej starostlivosti o maloleté deti.

14. Matka zhrnula, že vydaním napadnutého rozsudku konal okresný súd v rozpore so záujmami maloletých detí. Ona jednoznačne uviedla že nesúhlasí so striedavou starostlivosťou a že maloletý F. je na ňu citovo naviazaný. Je toho názoru, že striedavá starostlivosť nie je na prospech maloletých detí. Znalecké posudky sú žiaduce, pretože je nevyhnutné počuť názor odborníka, ktorý vie pracovať aj s tak malým dieťaťom ako je F. a s tak ovplyvneným mal. M. zo strany svojho otca. Striedavá starostlivosť predpokladá zo strany rodičov toleranciu, spoločnú vôľu, schopnosť vzájomne komunikovať, spolupracovať na výchove dieťaťa. To je však podmienené predovšetkým vyspelosťou oboch rodičov, potlačením ich vzájomnej rivality, bojom o dieťa a absenciou pohnútok ubližovania druhému rodičovi prostredníctvom vlastného dieťaťa (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici spis. zn. 17CoP/4/2017). So striedavou starostlivosťou nemožno súhlasiť, nakoľko nie sú splnené základné predpoklady na možnosti vzniku striedavej osobnej starostlivosti, a to z dôvodu nespôsobilosti otca vychádzať s deťmi, kde vlastne otec na základe jeho zlého zdravotného stavu, výkyvmi nálad navštevuje psychiatrickú ambulanciu. U matky sú vytvorené priaznivé podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté deti s prihliadnutím na záujmy maloletých detí, najmä na ich citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

15. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnil sa s vyjadreniami matky, ktorá sa ho snaží vykresliť ako neschopného a nespoľahlivého otca. Aj kolízny opatrovník navrhol zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že má so synmi vybudovaný veľmi pekný vzťah, samotná kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že deti majú dobrý vzťah ku obidvom rodičom. Aj keď má mal. F. 4 roky, s prihliadnutím aj na zachovanie súrodeneckých vzťahov otec považuje striedavú osobnú starostlivosť za najvhodnejší model starostlivosti o deti. Z obsahu podaného odvolania nevyplývajú nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by potvrdili manželkou prezentované tvrdenia o mojom údajnom zlom psychickom stave. Matka sa ho snaží vykresliť ako agresívneho človeka, ktorý nie je spôsobilý vychovávať mal. deti; ide pritom o tvrdenia matky, ktoré do dnešného dňa nijakým dôkazom nepreukázala. V bode 7 odôvodnenia rozsudku okresný súd riadne súd odôvodnil zamietnutie návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania za účelom psychiatrického posúdenia otca. Otec vyhľadal v ťažkej životnej situácii, akou rozvod pre neho je, odbornú pomoc, čo bolo aj z pohľadu súdu vhodné riešenie. Zo strany kolízneho opatrovníka boli vykonané jednak osobné návštevy a taktiež konzultácie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Z obsahu žiadneho úradného záznamu nevyplýva, že by mal mať otec mal. detí sklony k agresii a taktiež, že by sa o mal. deti otec nevedel postarať. V predmetom konaní bol zistený názor maloletých detí, ktoré jasne prejavili záujem byť s matkou i s otcom rovnaký čas, taktiež bol preukázaný výborný vzťah medzi otcom a maloletými synmi a bolo zistené, že otec má vytvorené podmienky pre zabezpečenie a realizáciu osobnej starostlivosti zo strany otca. Vo vzťahu

k tvrdeniu matky, že striedavá starostlivosť nie je optimálne riešenie ani z pohľadu mal. detí, ktorým chýba rodinné prostredie, medzi rodičmi zlyháva komunikácia a rodičia nemajú zjednotené výchovné postupy, možno uviesť, že ani nariadením znaleckého dokazovania by nedošlo k odstráneniu týchto následkov po rozpade partnerského vzťahu a rodiny. S prihliadnutím na všetky skutočnosti v danom prípade, a to najmä veľmi dobrý vzťah medzi deťmi a rodičmi, ako aj preukázanú spôsobilosť obidvoch rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti, o ktorú v tomto prípade otec jednoznačne vyjadril záujem, striedavá starostlivosť o mal. detí je v ich najlepšom záujme. Pre mal. synov je potrebné a žiaduce poznať v každodennom živote aj mužský vzor, ktorý je nevyhnutný, vzhľadom na ich budúci vývoj k zrelej osobnosti.

16. Od vydania neodkladného opatrenia Okresným súdom Námestovo sp. zn. 4P/80/2020, sú maloletí každý párný týždeň, takmer celý (od utorka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.) s otcom maloletých detí. Matka mal. detí ani raz nekontaktovala kolízneho opatrovníka, popr. iné úrady o tom, že takáto forma (takmer striedavej osobnej starostlivosti) má negatívne dopady na mal. detí a nedomáhala sa ani jej zmeny. Mal. synovia sa na styk s otcom vždy veľmi tešia a práve naopak, v čase, kedy majú byť matke odovzdané, žiadajú otca o to, aby mohli u neho zostať. Otec poprel, že by mal neustále požívať alkohol a agresívne sa správať vo vzťahu k manželke a členom jej rodiny. Ďalej poukázal na nevhodné správanie matky voči maloletým pri ich preberaní a odovzdávaní otcovi a na jej neúčast' pri ukončení programu KLÚČ. Poprel tiež, že by nedodržiaval hygienické návyky. Hoci vykonáva pracovnú činnosť na celom území SR, vie si svoje pracovné povinnosti zabezpečiť tak, aby zabezpečoval striedavú osobnú starostlivosť. Svoj pracovný čas si plánujem sám, viem si ho prispôbiť, pričom v prípade nevyhnutnej potreby vie zabezpečiť, aby mu so starostlivosťou pomohli rodičia. Za posledný rok nedošlo u našich detí k tak závažnému zhoršeniu zdravotného stavu, že by o tom musel matku informovať. Matka nešpecifikuje, ako jej deti v súvislosti s neodkladným opatrením neodovzdáva; deti v stanovenom čase vždy matke odovzdá. S mal. M. sa pripravuje do školy, plnia si školské povinnosti, zadania. Že si dieťa zabudne vypracovať úlohu sa môže stať komukoľvek, avšak pokiaľ nejde o sústavne pravidelné zabúdanie, nie je to dôvod, aby nebol oprávnený mať deti v starostlivosti. Matka mu robí schválnosti. Matka je jediná, kto nesúhlasí so zverením do striedavej osobnej starostlivosti; on (otec), deti aj kolízny opatrovník s týmto modelom súhlasia, navrhujú ho a v poslednom rade sa k nemu priklonil aj samotný súd.

17. Otec sa nestotožnil s tvrdením matky, že pre mal. detí je nevyhnutne potrebné zakupovať vitamíny a probiotiká a že mesačné výdaje na zdravotnú starostlivosť sú vo výške 30 eur mesačne. Matkou deklarované výdavky sú neprimerane vysoké, takmer trojnásobne vyššie ako jej príjem. Maloletí majú dobrý zdravotný stav a napriek vrodenej chybe mal. M. nejde o tak závažnú poruchu, ktorá by si vyžadovala až také zvýšené výdaje ako sa snaží deklarovať manželka. Aj on (otec) zabezpečuje osobnú starostlivosť, stravovanie, ošatenie, obuv, hygienu, či pokrytie iných výdajov týkajúcich sa mal. detí. Odmietol tvrdenie, že sa nepodieľa na základnej starostlivosti o mal. deti, keďže podľa neodkladného opatrenia každý párný týždeň od utorka do nedele sú deti vrátane noci u neho. Pokiaľ ide o jeho príjmy, tieto boli zdokladované a preukázané v rámci dokazovania v súdnom konaní. Nakoľko sa na výdajoch súvisiacich s maloletými sa budú rodičia vzhľadom na striedavú osobnú starostlivosť podieľať obidvaja, návrh matky na určenie výživného na mal. M. v sume 200 eur a na mal. F. v sume 150 eur nie je dôvodný.

18. Matka v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu otca sčasti zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu. Tiež poukázala na agresívne správanie otca voči nej a členom jej rodiny pri odovzdávaní detí dňa 31.1.2021, v dôsledku ktorého mal. M. na druhý deň nemohol ísť do školy a mal. F. sa začal znovu pocikávať. V dôsledku toho podala na otca trestné oznámenie a proti otcovi na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby sa otec k nej nepribližoval na určenú vzdialenosť.

19. Napokon, v poslednom vyjadrení otec argumentoval tým, že matka nerešpektuje súdne rozhodnutie (neodkladné opatrenie), vyhrocuje situáciu s cieľom naštrbiť jeho vzťah s deťmi a poprel, že by ovplyvňoval deti, resp. klamal o výkone svojho zamestnania.

20. Kolízny opatrovník vo svojom stanovisku navrhol rozsudok potvrdiť. Zdôraznil hlboký citový vzťah detí k obojmu rodičom, ako aj vhodné bytové podmienky a celkové predpoklady oboch rodičov na výchovu detí.

21. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho

pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok okresného súdu v časti potvrdil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP a v časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 389 písm. b/, c/, § 391 ods. 1 CSP.

22. Účelom striedavej starostlivosti je v čo najširšom rozsahu zachovať právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť a udržiavanie pravidelného styku s oboma rodičmi. Zároveň rodičia majú napriek rozpadu svojho vzájomného vzťahu možnosť sa v rovnakej miere podieľať na výchove a zabezpečovaní potrieb spoločného dieťaťa.

23. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu o vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloleté deti majú vytvorený vzťah s oboma rodičmi. Obaja rodičia sú taktiež spôsobilí vychovávať maloleté deti a obaja majú tiež záujem o osobnú starostlivosť o ne. Nie je preto dôvod upierať maloletým deťom právo na výchovu a starostlivosť oboch rodičov (v princípe v rovnakej miere), ako aj otcovi právo podieľať sa (v princípe v rovnakej miere) na výchove a zabezpečovaní potrieb svojich maloletých detí. V plnom rozsahu odmietnuť je potrebné prípadnú diskrimináciu otca z výkonu rodičovských práv na základe jeho zdravotného stavu, t.j. titulom diagnózy ľahkej úzkostnej poruchy (a vedenia z tohto dôvodu na psychiatrickej ambulancii). V rámci dokazovania nebolo preukázané, že by striedavá osobná starostlivosť nebola pre maloleté deti vhodná. Striedavá osobná starostlivosť zároveň nie je v rozpore so záujmom maloletých detí, naopak, je s ním v súlade. Ani mal. F., ktorý je aktuálne vo veku 5 rokov, a už vôbec mal. M. (11), nie sú fyzicky/biologicky viazaní výlučne na matku. Adekvátnu mieru starostlivosti o maloleté deti zo strany otca je nevyhnutné vnímať aj v tej okolnosti prejednáwanej veci, že obe maloleté deti sú chlapci, a teda otec-muž bude s ich rastúcim vekom zohrávať stále významnejšiu úlohu. Význam otcovského-mužského vzoru pre správny psychický aj fyzický vývoj maloletých detí/chlapcov je neoddiskutovateľným. Okolnosť, že rodičia maloletých detí bývajú niekoľko sto metrov od seba, určite len podporuje správnosť rozhodnutia o striedavej starostlivosti (rovnaká škola/škôlka, kamaráti, životné prostredie atď.), resp. jej vhodnosť.

24. Ako sa uvádza v správe kolízneho opatrovníka zo dňa 12.4.2021 v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 3P/4/2021, maloleté deti chodia do domácnosti otca pravidelne každý týždeň od utorka do nedele od vykonateľnosti neodkladného opatrenia tamojšieho súde zo dňa 4.11.2020. Obe maloleté deti sú zdravé, podľa hodnotenia triednej učiteľky mal. M. pristupuje zodpovedne k učeniu, má výborné až veľmi dobré výsledky. Kolízny opatrovník nezistil nedostatky v starostlivosti niektorého z rodičov. Z uvedeného vyplýva, že otec je spôsobilý riadne vykonávať starostlivosť o maloleté deti aj po dlhší čas.

25. Okresný súd správne konštatoval, že len nevlá niektorého z rodičov komunikovať a jeho/jej prezentácia vzájomnej komunikácie rodičov ako problematickej alebo neexistujúcej nemôže byť dôvodom pre nenariadenie striedavej starostlivosti. Je skôr nevyhnutné pracovať na zlepšení vzájomnej komunikácie rodičov, než pre jej neexistenciu alebo problematickosť vylúčiť maloleté deti z možnosti striedavej/rovnocennej starostlivosti oboch rodičov (viď ďalej).

26. Pokiaľ okresný súd rozhodol o striedavej starostlivosti bez nariadenia znaleckého dokazovania, vo všeobecnosti platí, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť súdu zisťovať vhodnosť striedavej starostlivosti znaleckým dokazovaním (zásada voľného hodnotenia dôkazov). Znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov a je výlučne na úvahe súdu, či nariadi znalecké dokazovanie. Krajský súd, v zhode s názorom okresného súdu, nepovažoval znalecké dokazovanie za nevyhnutné pre rozhodnutie v konkrétnych okolnostiach (rozoberaných predovšetkým v bodoch 22 a 23 tohto odôvodnenia) súdnej veci.

27. V súvislosti s tvrdením matky o nedostatočnej prípravu detí otcom do školy (mal. M.), táto síce predložila už v konaní pred okresným súdom napríklad správu od K. P., učiteľa anglického jazyka (č. l. 225 spisu), z nej však nevyplýva zodpovednosť otca za nepozornosť alebo nedostatky mal. M. na hodinách anglického jazyka. Súhlasiť je však potrebné s názorom matky o nevhodnosti trávenia/vypĺňania voľného času detí v tomto veku „hraním sa na mobile“ resp. sledovaním veku neprimeraných filmov. Aj uvedené je však výsostne otázkou dohody/komunikácie rodičov o jednotlivých aspektoch výchovy, pričom v prípade neakceptovania dohodnutých pravidiel zo strany otca vo vzťahu k výchovným zásadám a (pri) potencionálnom ohrození psychického vývoja detí (z dôvodu takéhoto postoja otca) môže prichádzať do úvahy prehodnotenie vhodnosti výchovného prostredia otca. Obdobne tomu môže byť v prípade skutočného preukázania (nie len púheho tvrdenia) nadmerného požívania alkoholu zo strany otca.

28. K námietke matky, že otcovi nemôžu v starostlivosti pomáhať jeho rodičia, ktorí sa nachádzajú v chate v obci I., ktorá je vzdialená od miesta bydliska otca mal. detí 90km, krajský súd konštatuje, že otec uvádzal, že v prípade potreby mu môžu pomôcť rodičia, ktorí však inak na čas, keď deti budú u neho, odídu na chatu; teda otec si vie vopred zabezpečiť ich pomoc.

29. Krajský súd potvrdil napadnutý rozsudok aj vo výrokoch o podmienkach výkonu striedavej osobnej starostlivosti (vymedzenie období, v ktorých bude vykonávať osobnú starostlivosť ten-ktorý z rodičov, vymedzenie preberania a odovzdávania detí od druhého/druhému rodičovi), keď ani rodičia a ani ani kolízny opatrovník nemali žiadne námietky konkrétne proti predmetnej úprave.

30.

31. Rovnako ho potvrdil aj vo výroku, v ktorom okresný súd upravil oprávnenie oboch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok. Oba rodičia disponujú rodičovskými právami a povinnosťami v plnom rozsahu, preto môžu maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

32. K odvolacej argumentácii matky, že maloletým deťom chýba stabilné rodinné prostredie, medzi rodičmi maloletých detí zlyháva základná komunikácia ktorá je konfrontačná a nepostačujúca, nemajú vzájomne zjednotené výchovné postupy, pevné pravidlá a požiadavky na výchovu maloletých detí, odvolací súd konštatuje, že uvedené okolnosti a prístupové rozdiely nevyrieši, ak deti nebudú zverené do striedavej starostlivosti. Nestabilita rodinného prostredia rezultuje prioritne z naštrbených vzájomných vzťahov rodičov. Aj podľa vyššie označenej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 12.4.2021, v súčasnosti sa znovu vyostřili spory medzi rodičmi, nedorozumenia vznikajú predovšetkým pri preberaní detí. Len konštruktívny prístup a zlepšenie komunikácie za účelom dosiahnutia dohody o základných podmienkach preberania a odovzdávania detí tomu-ktorému z rodičov a zabezpečenia potrieb maloletých detí môže predstavovať predpoklady pre postupné vytvorenie rodinného prostredia priaznivého pre psychický a fyzický vývoj oboch maloletých detí.

33. S tým cieľom krajský súd uložil otcovi a matke povinnosť podrobiť sa na pôde Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námesťovo psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie (minimálne ohľadom potrieb maloletých detí).

34. Ako vecne opodstatnené vyhodnotil krajský súd odvolanie matky do určenia vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti.

35. Okresný súd v danej spojitosti ustálil výšku čistého mesačného príjmu otca na cca 1.300 eur. Nevedno však, z akých podkladov vychádzal. Nielen v „hodnotiacej“ časti odôvodnenia rozsudku (v zásade bod 27., prípadne 28.), ale ani v časti o vyjadreniach účastníkov a vykonanom dokazovaní okresný súd neuviedol, neoznačil podklad, z ktorého vychádzal pri stanovení príjmu otca. Nie je zrejmé, či okresný súd vychádzal len z (ničím nepodložených) tvrdení otca, z predloženého daňového priznania otca (za rok 2019) atď. Tiež sa nezaoberal výdavkami otca.

36. Nakoľko v prípade príjmu a výdavkov otca ako osoby povinnej výživným ide o zásadnú okolnosť pre stanovenie výšky výživného, ktorá nebola spoľahlivo preukázaná, a prípadné doplnenie dokazovania by presahovalo nevyhnutný rámec odvolacieho konania, krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o určení výživného otca na maloleté deti a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. V ďalšom priebehu konania okresný súd relevantným spôsobom zistí príjem otca (aj vzhľadom na odvolacieho tvrdenie matky o výške príjmu otca v zmysle uzatvorenej zmluvy s firmou ADAMIETZ sp. z o.o. 47-100 Strzelce Opolskje, ul.Braci Prankel 1). Vo svojom novom rozhodnutí o výške výživného okrem iného zväží zohľadnenie okolnosti, že mal. M. podľa tvrdení matky od októbra 2020 (t. j. aj v čase po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. t.j. po 31.12.2020, za ktoré obdobie sa výživné určuje) určité obdobie nechodieval do školy (nestravoval sa v škole); tiež sa vysporiada s tvrdením matky o potrebe zubného strojčeka pre mal. M., ako aj s novou skutočnosťou vyplývajúcou z vyššie spomenutej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 12.4.2021 - že od 1.3.2021 je matka nezamestnaná.

38. Ako súvisiaci s rozhodnutím vo veci samej (výživné) krajský súd zrušil napadnutý rozsudok aj vo výroku o trovách prvoinštančného konania. V novom rozhodnutí okresný súd opätovne rozhodne o trovách konania, včítane trov aktuálneho odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.